

ONKOLOGICKÁ MEDAILE ONCOLOGY MEDAL

GERYK E.

MASARYKŮV ONKOLOGICKÝ ÚSTAV, BRNO

Dovolujeme si informovat širší zdravotnickou veřejnost o záměru vydat medaili, která by byla trvalejší připomínkou na onkologickou péči, evidenci zhoubných novotvarů a snahu o zachování zdraví české populace. Pamětní medaile již od antických dob vyjadřovaly památné události, které si jejich tvůrci přáli zachovat v paměti budoucích generací. I v současnosti platí, že ve srovnání s papírem nebo počítačem, poškozovaným ohněm nebo vírem, má myšlenka vyjádřená v kovu trvalejší hodnotu. Ochrana zdraví a zachování života patří k základním hodnotám, které si budeme více než jindy uvědomovat od května 2004 v Evropské Unii při setkání, rozloučení a životních výročích.

Zdraví není všechno, ale všechno ostatní bez zdraví není ničím. Údaje o nádorech jsou jako mince se dvěma stranami. Na jedné jsou varování o jejich pokračujícím výskytu a bolestném průběhu nemoci. Na druhé je velká pravděpodobnost jeho prodloužení při dodržování zásad, snižujících známá rizika. Jejich odlišné nahromadění ve způsobu života je příčinou rozdílů ve výskytu nádorů u mužů a žen, v různém věku a geografických oblastech. Pochopení tohoto rizika je prvním krokem k postupné nápravě.

S uvedeným záměrem byla připravena ražba námětové medaile „Evidence nádorů – podpora jejich diagnostiky, terapie a prevence v České republice“, která by měla upozornit také na nutnost zachovat evidenci nádorů jako podmínku pro správné rozhodování v medicíně. Evidence nádorů v ČR od roku 1951 zavazuje ke kontinuitě dat, s věrohodností, založenou na identifikaci osobních údajů každého nemoc-

ného a jejich ochraně. Podmínkou je oboustranná důvěra mezi nemocným a zdravotníkem s vědomím, že údaje o zdraví a nemoci umožňují zajistit co nejlépe a efektivně lékařskou péči.

Společenskou závažnost nádorů dokládá celosvětově očekávaný počet téměř 30 milionu léčených. Představa, že zdraví je možné zlepšit jen nařízením řídicích orgánů je chybná. Nenajdou své uplatnění, pokud doporučené návrhy nebudou přijímané a nebudou součástí denního rozhodování každého člověka. Není náhodou, že roční počet téměř 70 tisíc nádorů a 360 tisíc léčených, zařazuje českou populaci u řady diagnóz na přední místa mezinárodního srovnání jako důsledek kompromisů odborné a laické veřejnosti. Pohled na tyto počty přináší etické obavy z hlediska změn v genofondu a rostoucího objemu nákladů k zajištění standardní péče u onkologicky nemocných.

Kdy se podaří prosadit do způsobu života zásady prevence nádorů, společně také pro řadu dalších nemocí? Nebude třeba pak už pozdě? I k takovému zamyšlení může vést krab, jako symbol rakoviny, probodný mečem. Zatímco s jeho výtvarným řešením je možné se setkat na řadě odborných a populárních publikací, je rytecké ztvárnění této tematiky na medaili světově ojedinělé. K významu jejího poselství přispívá také zobrazení legendární lidské postavy podle kresby Leonarda da Vinci, věnec z lipových listů a názvy firem, které ražbu podpořily. Patří jim poděkování stejně jako autorkám ryteckého návrhu D. Charousové a P. Hanzlíkové. Na přípravě medaile se významně podílelo vedení Střední uměleckoprůmyslové a Vyšší odborné školy v Jablonci nad Nisou a špičkoví odborníci Bižuterie Česká Mincovna a.s., jejíž rytci a medailéři s velkou odpovědností a kvalitou uskutečnili tuto unikátní ražbu, která zůstane trvalou mezinárodní ukázkou dovednosti českých rukou a pokračující snahy o zlepšení zdraví. Poselství této medaile mohou naplnit všichni, kteří ji drží v rukou, ať už podporou svého vlastního zdraví, nebo svých spoluobčanů.